Energiecorridor A15-Betuweroute

Bouwen aan een uitvoeringsagenda

In het licht van het aanstaande programma OER (Opwekken Energie op Rijksgronden) is in opdracht van Rijkswaterstaat en ProRail met behulp van de EnergieWijzer aanpak verkend wat nodig is om samen met regionale partners te bouwen aan de Energiecorridor A15-Betuweroute. In de afgelopen 10 jaar is in vele studies en initiatieven nagedacht over de rol van de A15-Betuweroutecorridor in de energietransitie. In deze voor-verkenning is onderzocht welke aanpak nodig en kansrijk is om de Rijksgronden in dit gebied efficiënt en met impact in te zetten voor de energietransitie. Dit vraagt om een programmatische aanpak waarin onderzoeksvragen op corridorniveau worden aangepakt door een multi-disciplinair team waarin Rijk en Regio nauw samenwerken.

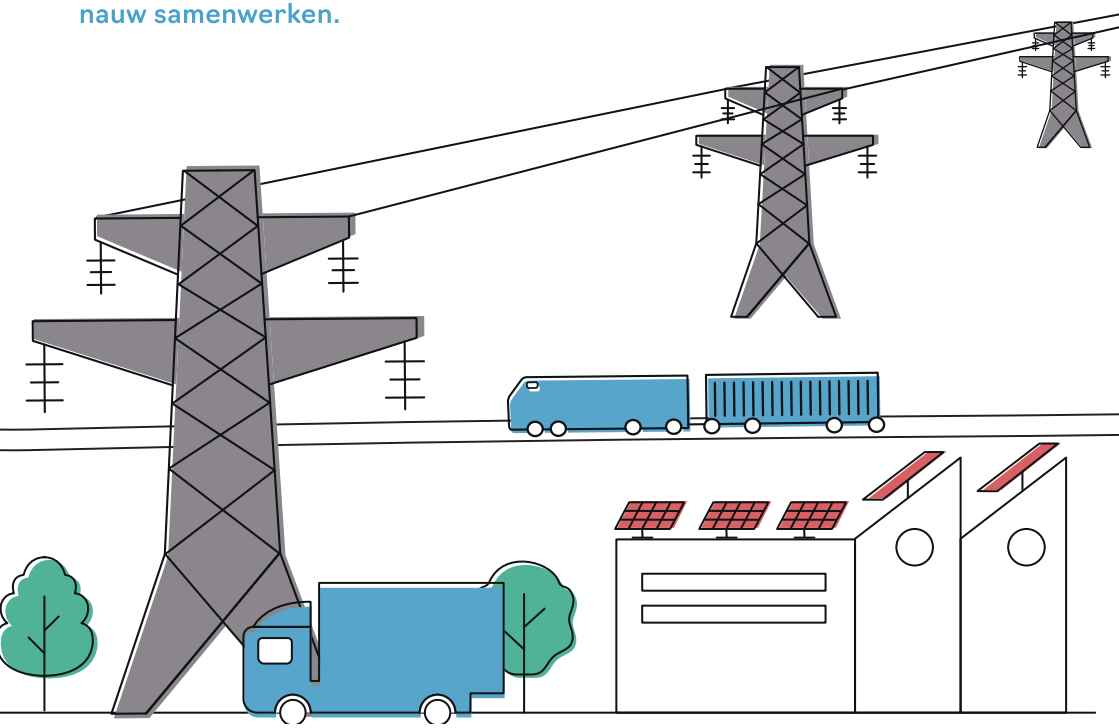

De Energie Routekaart

Samenwerking tussen Rijk en RES regio's en tussen bedrijven, burgers en overheden is een voorwaarde om de energietransitie vorm te geven. Een gezamenlijk proces om de brug te slaan tussen strategie en realisatie is hierin cruciaal. De Energie Routekaart geeft alle betrokken spelers inzicht in status en te nemen vervolgstappen om de doelen van de energietransitie te realiseren.

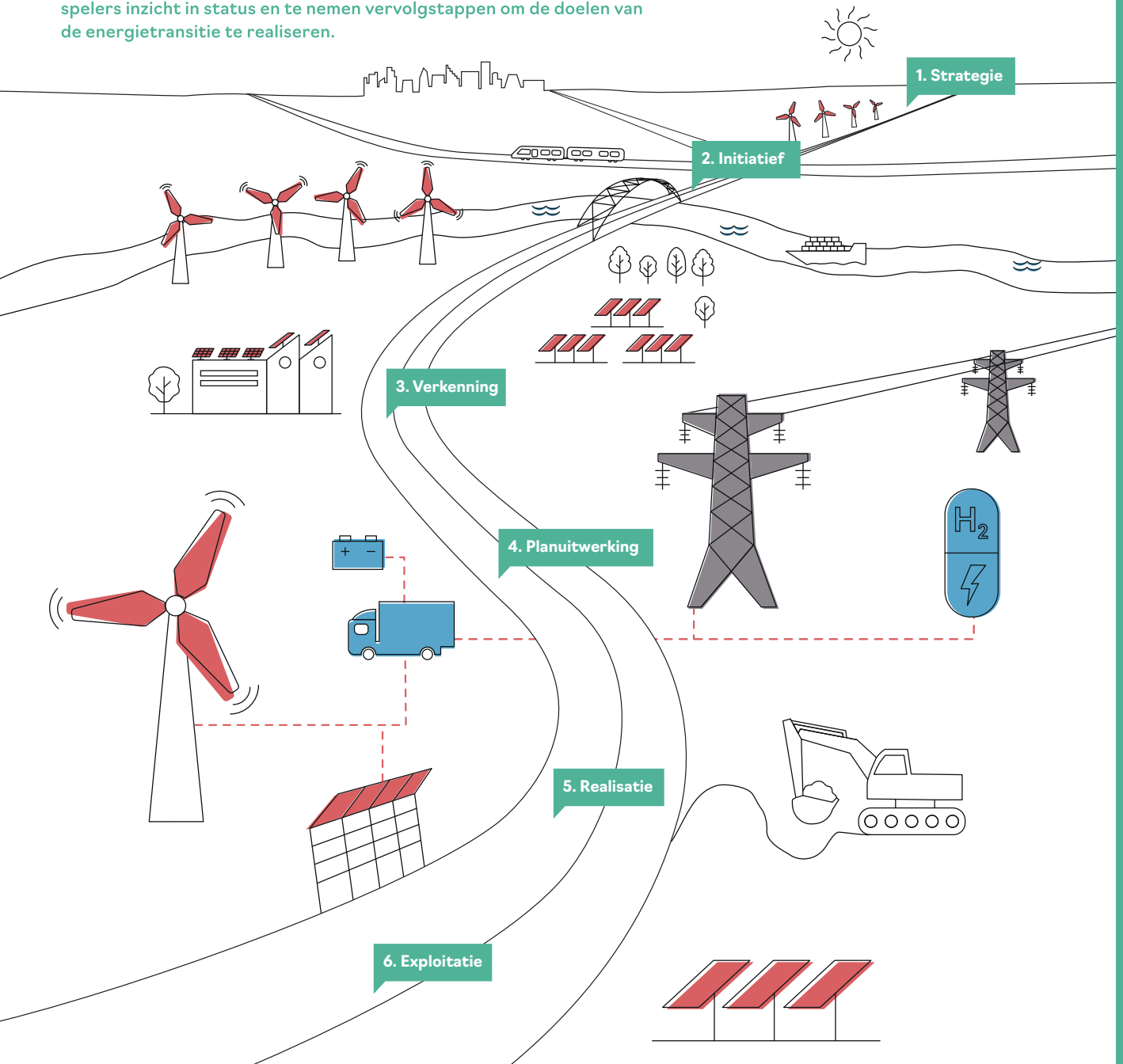

FASERING

1. Strategie
- → Ambities en doelen
- → Ordeningsprincipes
- → Afwegingskader
- → Gebiedsagenda

OVERLAP IN ZOEKGEBIEDEN VOOR OPWEK

2. Initiatief
- → Onderzoek van kansrijke locaties
- → Potentieel en inpassing
- → Bestuurlijk draagvlak

BESTUURLIJKE INTENTIEVERKLARING

3. Verkenning
- → Integrale voorbereiding
- → Stakeholders en rollen
- → Lokale participatie
- → Haalbaarheid

OVEREENKOMST MET LOKALE STAKEHOLDERS

4. Planuitwerking
- → Projectaanpak
- → Effectstudies
- → Netaansluiting
- → Marktscan

BESLUIT VOOR UITVOERING

5. Realisatie
- → Gronduitgifte (biedboek)
- → Omgevingsvergunning
- → Uitvoering

FYSIEKE UITVOERING VAN PROJECT

6. Exploitatie
- → Beheer & onderhoud
- → Repowering

EnergieCorridor A15-Betuweroute

De inzet van Rijksgronden langs de A15-Betuweroute in een programmatische aanpak is kansrijk omdat:

→ Een zichtbare **voorbeeldrol** van het Rijk zal het **maatschappelijk draagvlak** voor de energietransitie vergroten.

→ De ontwikkeling van energie hangt samen met o.a. landschappelijke en ecologische doelen die in samenhang moeten worden afgewogen.

→ Om **commercieel haalbaar** te maken zijn **slimme combinaties** nodig tussen beschikbare gronden en aansluitmogelijkheden.

→ **Samenwerking** is nodig voor een **efficiënt en betaalbaar energiesysteem.**

→ De toepassing van **technische innovaties** vraagt tijd, aandacht en om **voldoende schaalgrootte** bij de uitrol.

→ Er zijn mogelijkheden om het **ProRail energienetwerk** te benutten voor de aansluiting van zon opwek projecten waar het netwerk van Alliander beperkt of slechts tegen hoge kosten beschikbaar is.

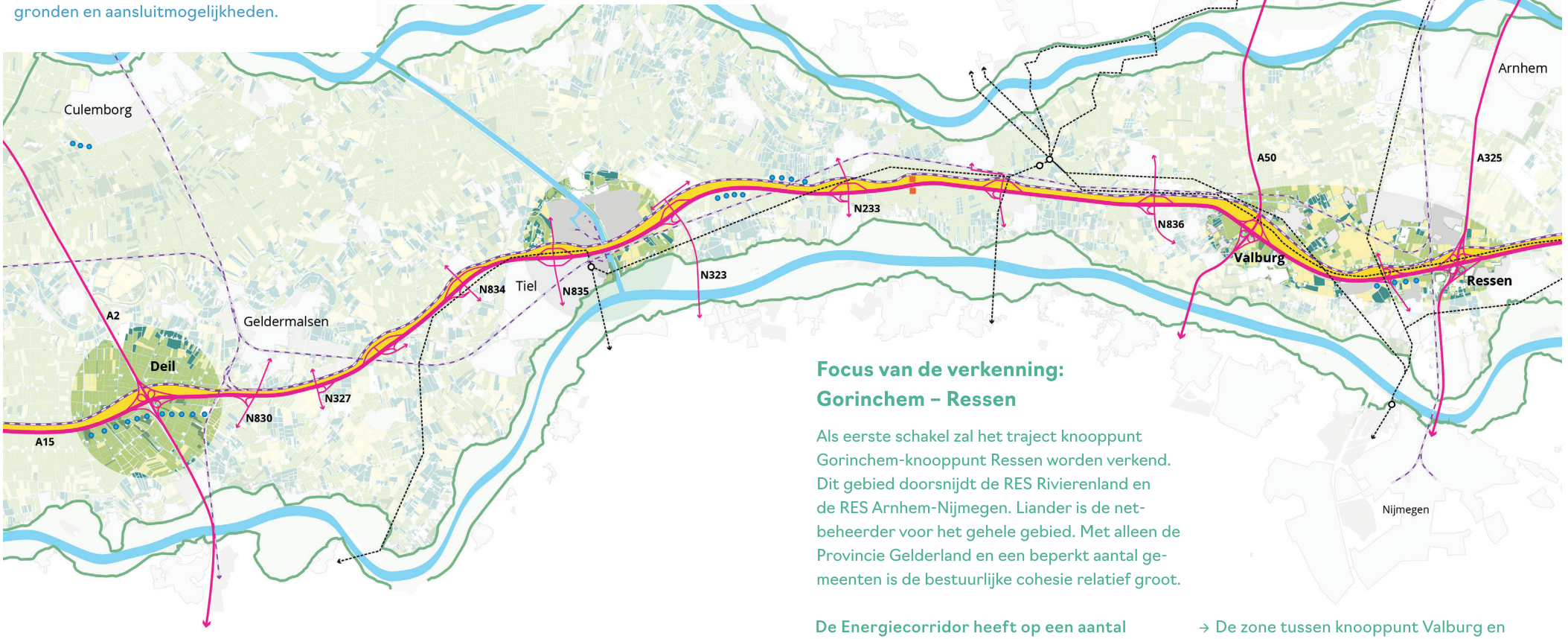

Legenda

- Betuwelijn
- Spoor
- Rivieren
- Energie opwekken rond en tussen zone Betuwelijn en A15
- A15/N15
- Wegen

Focus van de verkenning: Gorinchem – Ressen

Als eerste schakel zal het traject knooppunt Gorinchem-knooppunt Ressen worden verkend. Dit gebied doorsnijdt de RES Rivierenland en de RES Arnhem-Nijmegen. Liander is de net-beheerder voor het gehele gebied. Met alleen de Provincie Gelderland en een beperkt aantal gemeenten is de bestuurlijke cohesie relatief groot.

De Energiecorridor heeft op een aantal locaties een raakvlak met een bredere gebiedsontwikkeling. Het gaat dan om:

→ Knooppunt Deil als 'hotspot' voor de opwek van duurzame energie

→ De logistieke bedrijventerreinen rondom Medel en die sterk inzetten op verduurzaming van transport in combinatie met eigen opwek.

→ De zone tussen knooppunt Valburg en Ressen is een zoekgebied en ontwikkellocatie voor grootschalig opwek en duurzame logistiek (Park15).

Corridoraanpak biedt kansen: tegengaan van versnippering en vergroten efficiëntie

De Energiecorridor loopt door 5 RES regio's en is in elke concept Regionale Energie Strategie benoemd als zoekgebied. Er zijn ook al veel wind- en zonparken ontwikkeld en in verschillende stadia van planvorming.

De samenhang op corridorniveau ontbreekt. Dit is ruimtelijk ongewenst door het versnipperde beeld dat ontstaat en inefficiënt op het gebied van inpassing, planvorming en netwerkontwikkeling. De resterende Rijksgronden zijn individueel vaak beperkt van omvang en hiermee economisch en technisch beperkt ontwikkelbaar.

Programmatische aanpak A15-Betuweroute: schakelen tussen corridor en kavel

Een programmatische aanpak waarbij op corridor niveau gewerkt wordt kan bijdragen aan een meer impactvolle en efficiënte ontwikkeling van de Energiecorridor. Door landschappelijke inpassing, technische onderzoeken en innovaties op corridor niveau te benaderen worden randvoorwaarden (ecologie, landschap, draagvlak) geschept, kosten voor planvorming gedeeld en daarmee verlaagd. De impact wordt vergroot omdat meer kavels ontwikkelbaar worden.

Onderzoeksvragen

Een verkenning naar de inzet van Rijksgronden binnen de ontwikkeling van de Energiecorridor A15-Betuweroute valt uiteen in een aantal onderzoeksvragen:

→ **Gebiedsgerichte aanpak netwerkontwikkeling:** Slim omgaan met de ontwikkeling van het energienetwerk door gezamenlijke planontwikkeling.

→ **Landschappelijke en ecologische inpassing op corridor** niveau. Versterken van regionale identiteit en ruimte om 'groen voor groen' uitruil te maken.

→ **Benutten** bestaande aansluiting van o.a. wind.

→ **Werk met werk maken:** infrawerken (aanleg, renovatie, onderhoud) slim combineren met energie gebruik (besparen), opwekken, netinfrastructuur en opslag.

→ **Combineren** van gronden tot ontwikkelbare mix. Eventueel aansluiten bij bestaande ontwikkeling van derden.

→ **Samenwerken en opschalen van innovaties:** zon op geluidscherm, relatief kleine ontwikkelingen aansluiten op ProRail onderstations.

→ **Bijdragen aan gebiedsontwikkeling:** Innovatieve combinaties tussen duurzaam transport, lokale opwek en ontwikkeling van het energienetwerk

Vervolg: gezamenlijke aanpak in OER verkenning

De volgende stap in de uitwerking van de A15-Betuweroute als energie-corridor is een verkenning onder OER. Hiervoor zijn 6 werkpakketten benoemd binnen een aanpak door een multi-disciplinair team aarin Rijk (Rijkswaterstaat, Prorail en Staatsbosbeheer), Regio (Provincie, RES en Gemeenten) en netbeheerder Alliander nauw samenwerken.

1. RUIMTELIJK

→ 1A. Gedetailleerde verkenning van restruimten op ruimtelijke potentie en ecologische waarde.

→ 1B. Ontwerpende studie die mogelijke concepten voor de landschappelijke en ecologische inpassing op corridorniveau laat zien. Inclusief mogelijkheden om hierin door een 'groen voor groen' uitruil de potentie te vergroten (1a) en de regionale identiteit te versterken.

2. COMMERCIEEL

→ 2A. Inschatting van haalbaarheid voor commerciële ontwikkeling op basis van corridor aanpak verwachte voor landschappelijke inpassing en netaansluiting.

→ 2B. Strategie voor marktbenadering en gronduitgifte (los of in combinaties).

3. TECHNISCH (INNOVATIE)

→ 3A. Onderzoek naar mogelijkheden voor aansluiting op ProRail energienet.

→ 3B. Aansluiting op pilots t.b.v. opschaling in de inzet van geluidschermen voor zon.

INTEGRAAL PROJECT MANAGEMENT WAARBINNEN DE VERBINDING TUSSEN DE WERKPAKKETTEN EN DE RELATIE TUSSEN DE DEELLOCATIES EN CORRIDOR ALS TOTAAL WORDT GEMAAKT.

www.energieontwikkelaar.nl
info@energieontwikkelaar.nl

EnergieOntwikkelaar

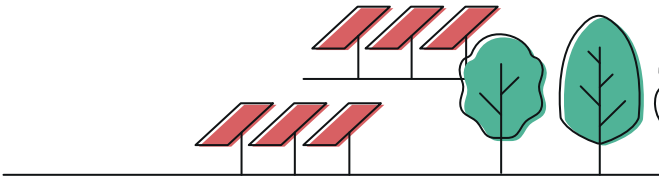

Ontwerp: Lea Sormani